
Poročilo o popisu nanosov odmrle biomase na Cerkniškem jezeru za leto 2025

Akronim projekta: 101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA

WP4, naloga T.4.1.

Avgust

Zadnja posodobitev Avgust 2025

Projektni partnerji

Sofinancer

Naslov dokumenta:

Poročilo o popisu nanosov odmrle biomase na Cerkniškem jezeru

Organizacija in priprava dokumenta:

Notranjski regijski park
Tabor 42, 1380 Cerknica

Kontakt: info@notranjski-park.si

Podatki o financerjih:

Dokumentacija je nastala v okviru projekta **101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA**, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Dokument pripravil:

Damjan Intihar

Priporočeno citiranje:

Intihar, D., (2025): Poročilo o popisu nanosov odmrle biomase na Cerkniškem jezeru za leto 2025
Notranjski regijski park, Cerknica. 9 str.

Kazalo vsebine

1. Problematika povezana z nanosi odmrle biomase	5
2. Način popisa	5
3. Izvedeni popisi	5
3.1. Načrtovanje popisa nanosov odmrle biomase na Cerkniškem jezeru	5
3.2. Postopek identificiranja posameznega nanosa odmrle biomase s pomočjo satelitskega posnetka in Qgis programa	7

Kazalo slik

Slika 1: Zemljevid lokacij zabeleženih nanosov v letu 2024	6
Slika 2: Satelitski posnetek z dne 10. 6. 2025 (pod Žerovnico)	7
Slika 3: prikaz košenih površin (pod Žerovnico), Vir: DOF 2021	8
Slika 4: Identificiranje nanosa na podlagi satelitskega posnetka z dne 10. 6, 2025 in DOF posnetka z leta 2021 (pod Žerovnico).....	9

1. Problematika povezana z nanosi odmrle biomase

V projektu je predvideno odstranjevanje nanosov odmrle biomase, ki so rezultat predvsem v nepospravljenem strojnem odkosu in odmrlega trstičja. Nepospravljen odkos je velikokrat posledica nepravočasnega pospravlja zaradi vremenskih sprememb, pri odmrlem trstičju pa gre največkrat za naravni pojav. Nekateri od teh nanosov predstavljajo problem lastnikom zemljišč oz. njihovim upravljalcem.

2. Način popisa

Cilj tekom projekta je ,da se identificira nanose, ki so problematični za upravljanje s zemljišči. Za doseg tega cilja bo izveden vsakoletni popis nanosov, v kolikor bodo to dopuščale hidrometeorološke razmere, saj se v juniju in juliju, ko jezero še ni košeno popisov nanosov ni možno izvesti, ker močvirska vegetacija, ki je že močno v rasni sezono, otežuje dostopnost do nanosov hkrati je otežena tudi vidnost nanosov.

Dogovorili smo se, da bomo ob zaznavi nanosa na košenih površinah v času popisa le tega v celoti fizično obhodili in s pomočjo mobilne aplikacije Locus Map označili in zabeleži lokacijo posameznega nanosa. Podatke, bomo nato uvozili v QGIS program in z orodji, ki jih program ponuja določili površine in ostale uporabne parametre. V QGIS programu bomo izdelali tudi potrebne zemljevide. Pri popisu posameznega nanosa bomo določili njegovo sestavo ali gre za:

- gost nanos,
- redek nanos,
- zelo gost nanos,
- nanos z veliko travinja.

3. Izvedeni popisi

Prvi popis smo izvedli v letu 2024. V letu 2025 je bil v spomladanskem času načrtovan drugi popis. Za popis nanosov mora biti izpolnjen tudi pogoj, da je vodostaj na merilni postaji Dolenje Jezero – Stržen, nižji od 325 cm. Pri tem vodostaju še vedno ni možno fizično identificirati nanosov v osrčju Cerkniškega jezera. Za izvedbo prvega popisa je potrebovala ena oseba približno mesec dni vključeno z deževnimi dni, vikendi in prazniki.

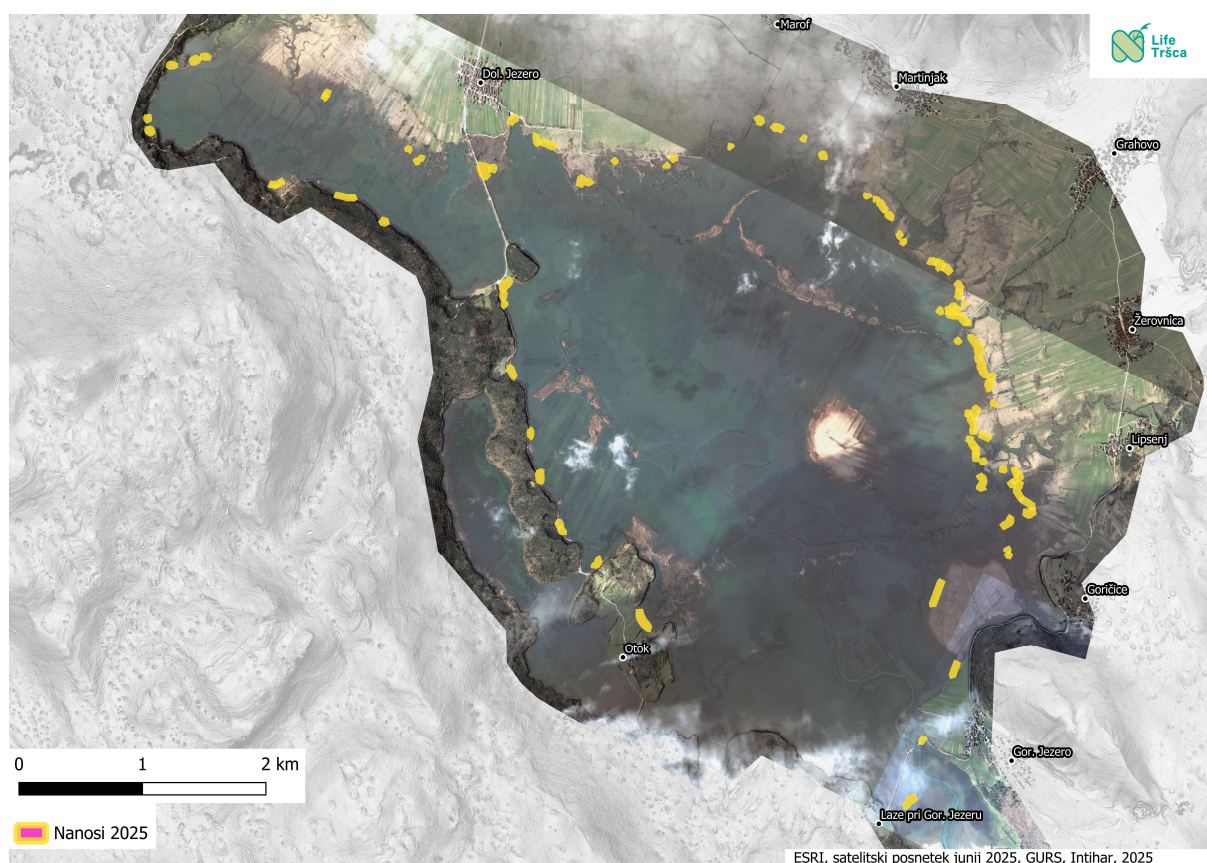
3.1. Načrtovanje popisa nanosov odmrle biomase na Cerkniškem jezeru

Popis nanosov smo načrtovali v spomladanskem času, pred začetkom rasne dobe vegetacije. Vodostaj na merilni postaji Dolenje Jezero – Stržen je 20. marca znašal 450 cm, mesec kasneje 20. aprila je bil vodostaj 340 cm, še dober mesec kasneje 26. maja pa je bil vodostaj 333 cm. Tako visoki vodostaji ne omogočajo terenskega popisa večina nanosov. Kljub temu, da je v juniju vodostaj upadel, izvedba popisa ni bila možna, saj je odgnano travinje že onemogočilo zaznavanje nanosov v žabji perspektivi na terenu. V tem času smo uspeli odstraniti nanos med cesto in Vodonosom. Glej poročilo »Intihar, D., (2025): Poročilo o popisu nanosov odmrle biomase na Cerkniškem jezeru«.

Pri odstranjevanju nanosa je bilo potrjeno, da vegetacija v rasni dobi oz. odgnano travinje zelo vpliva na vidnost nanosa (v žabji perspektivi) in hkrati tudi otežuje njegovo odstranjevanje. V okviru projekta LIFE Tršca je v spomladanskem času potekal tudi popis gnezd na Cerkniškem jezeru s pomočjo drona. Pri popisu gnezd z dronom smo ugotovili, da so nanosi iz ptičje perspektive kljub odgnanemu travinju še vedno vidni. Na podlagi tega smo se odločili, da bomo popis nanosov za leto 2025 izvedli s pomočjo satelitskega posnetka s 50 cm ločljivostjo. Satelitski posnetek je bil posnet 10. 6. 2025. Tega dne je znašal vodostaj na merilni postaji Dolenje Jezero – Stržen 277 cm, na merilni postaji Gorenje Jezero pa 117 cm.

S pomočjo programske opreme QGIS smo tako identificirali nanose odmrle biomase. Lahko trdimo, da so lokacije nanosov s to metodo zelo natančne, z veliko manjšo natančnostjo pa lahko trdimo o točnosti določitve njihovih površin.

Na ta način smo uspeli identificirati 86 nanosov s skupno površino 44684 m² oz. 4,46 ha. Površina najmanjšega nanosa je bila 37 m², največja pa 4511 m². Lokacije identificiranih in zabeleženih nanosov so prikazane na zemljevidu (Slika 1).

Slika 1: Zemljevid lokacij zabeleženih nanosov v letu 2025

3.2. Postopek identificiranja posameznega nanosa odmrle biomase s pomočjo satelitskega posnetka in Qgis programa

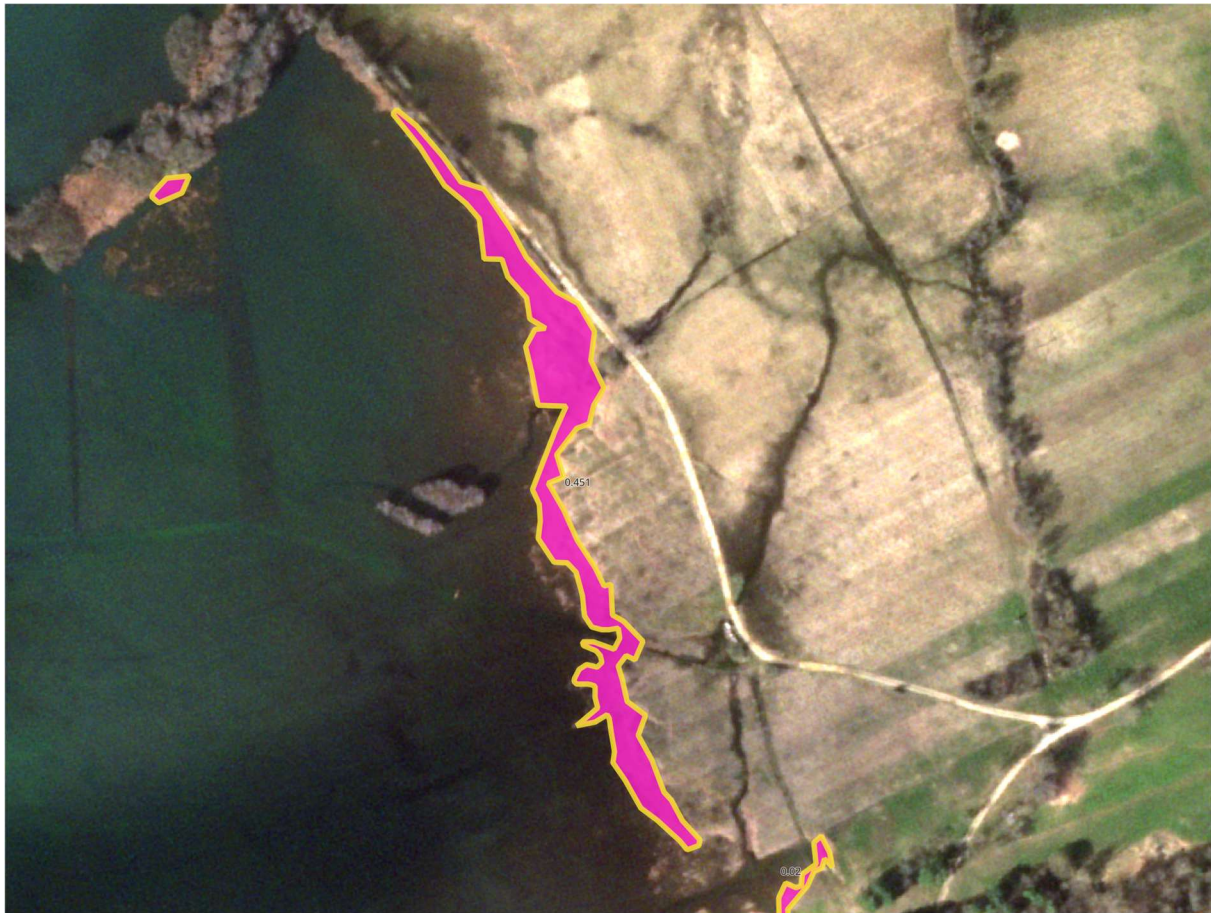
Pri popisu nanosov leta 2024 smo ugotovili, da so bili v sestavi nanosov poleg odmrlega trsja in travinja tudi večji leseni kosi. Pri letošnjem popisu same sestave nanosa nismo morali določiti saj ločljivost satelitskega posnetka seveda tega ne omogoča, zato smo lahko določili le lokacijo in obseg oz. površino posameznega nanosa. Pri popisu nanosov nas zanimajo predvsem površine katere se redno ali občasno kosi. Večina površin Cerkniškega jezera je bilo na dan 10. 6. 2025 poplavljenih tako da se iz satelitskega posnetka ni dalo natančno razbrati ali gre za košene ali ne košene površine (Slika 2), zato smo si pomagali še z DOF posnetkom iz leta 2021 (Slika 3). Po tej kontroli smo s pomočjo GIS orodja zarisali poligon nanosa (Slika 4). Identificirani nanos se nahaja na območju Žerunskih blat pod Žerovnico in Grahovim.

Slika 2: Satelitski posnetek z dne 10. 6. 2025 (pod Žerovnico)

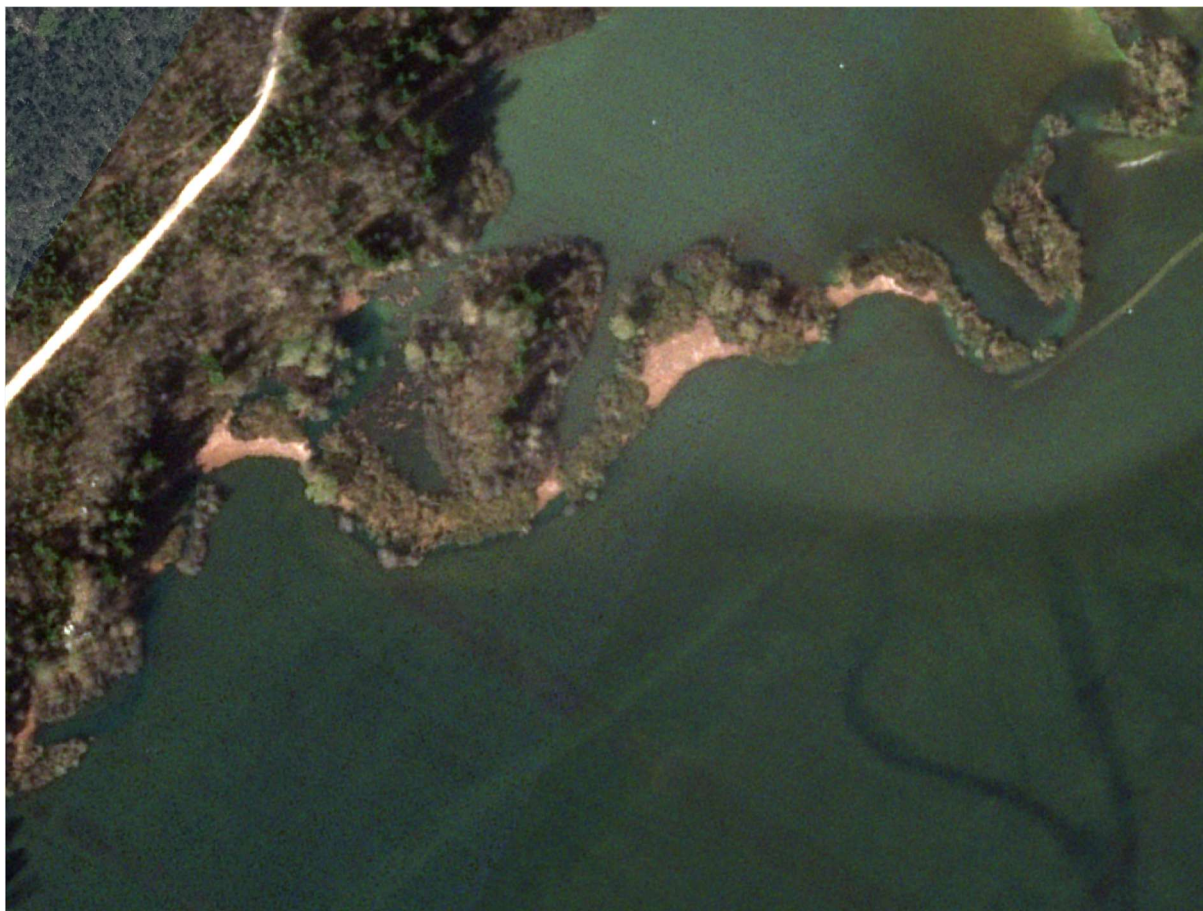

Slika 3: prikaz košenih površin (pod Žerovnico), Vir: DOF 2021

Slika 4: Identificiranje nanosa na podlagi satelitskega posnetka z dne 10. 6, 2025 in DOF posnetka z leta 2021 (pod Žerovnico)

Posamezne nanose je bilo zelo enostavno identificirati, kot npr. nanose prikazane na sliki (Slika 5) kjer je lepo videti razliko v barvah med nanosom odmrle biomase (svetlo rjava barva) in travnikom brez nanosa (temno zelena barva). Identificirani in zarisani nansi so prikazani na sliki 6 (Slika 6).

Slika 5: Satelitski posnetek z dne 10. 6. 2025 (pod Dolenjo vasjo pri Veliki Karlovinci)

Slika 6: Identificiranje nanosa na podlagi satelitskega posnetka z dne 10. 6, 2025 (pod Dolenjo vasjo pri Veliki Karlovinci)